

HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Valtiovarainvaliokunnan kunta- ja hyvinvointijaosto

Mikko Mehtonen

Valtion toimenpiteiden vaikutuksia kuntatalouteen vuosina 2025-2027

Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	2025	2026	2027
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	108	108	108
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	-49	-80	-111
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	277	277	277
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-23	-21	-21
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-37	-37	-37
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)	-58	-58	-58
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)		-75	-75
			-30

Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä

Lisätarkastelu:

Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023

Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024

Valtion toimien vaikutukset yhteensä, ml. sote-jälkiperintä

Plus: Paineet TE-uudistuksesta ja toimeentulotuesta (kertaluonteinen)

	2025	2026	2027
	108	108	108
	-49	-80	-111
	277	277	277
	-23	-21	-21
	-37	-37	-37
	-58	-58	-58
		-75	-75
			-30
Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä	218	114	53
	-167	-167	-167
	-64	-64	-64
Valtion toimien vaikutukset yhteensä, ml. sote-jälkiperintä	-13	-117	-178
	-200		-100

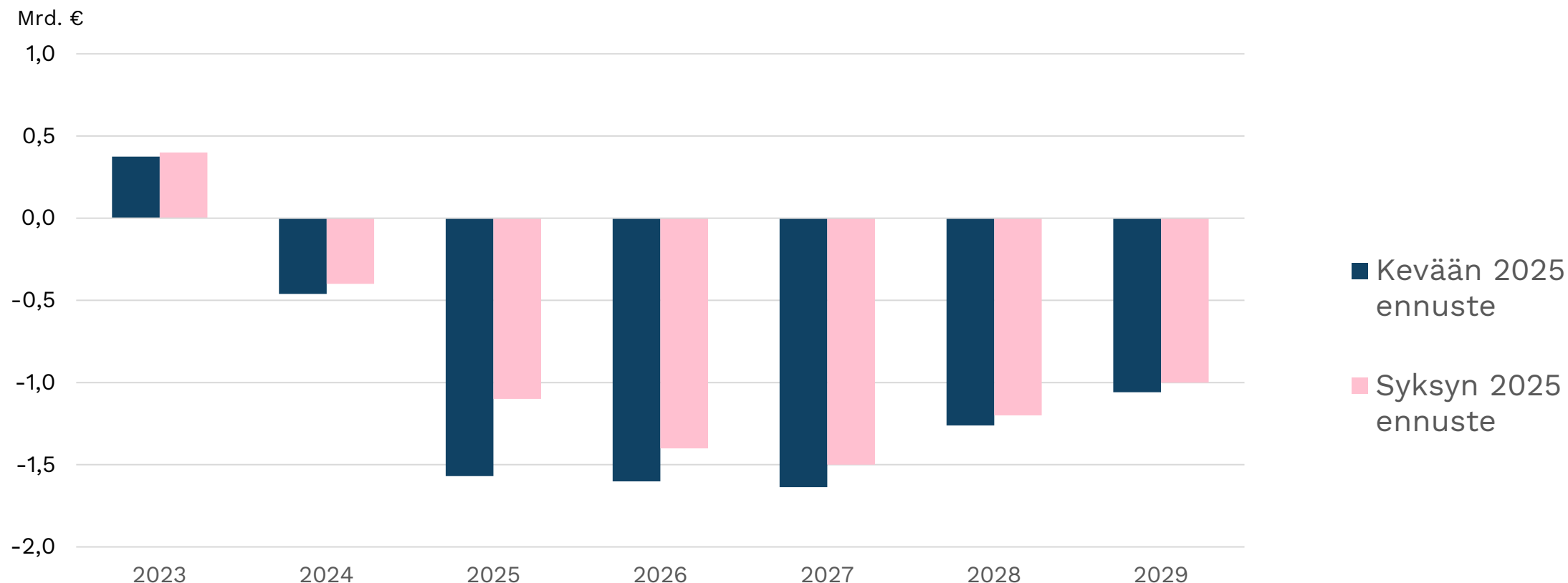
Kompensaatio työttömyysturvan rahoitusuudistuksesta jää 100 milj. euroa vajaaksi v. 2025

TE-palvelut siirtyivät kuntiin 100 miljoonaa euroa alirahoitettuna vuonna 2025

Kuntien rahoittama toimeentulotuki kasvaa vuonna 2027 noin 100-150 milj. euroa.

Kuntatalouden ennuste edelleen synkkä

Toiminnan ja investointien rahavirta, mrd.€

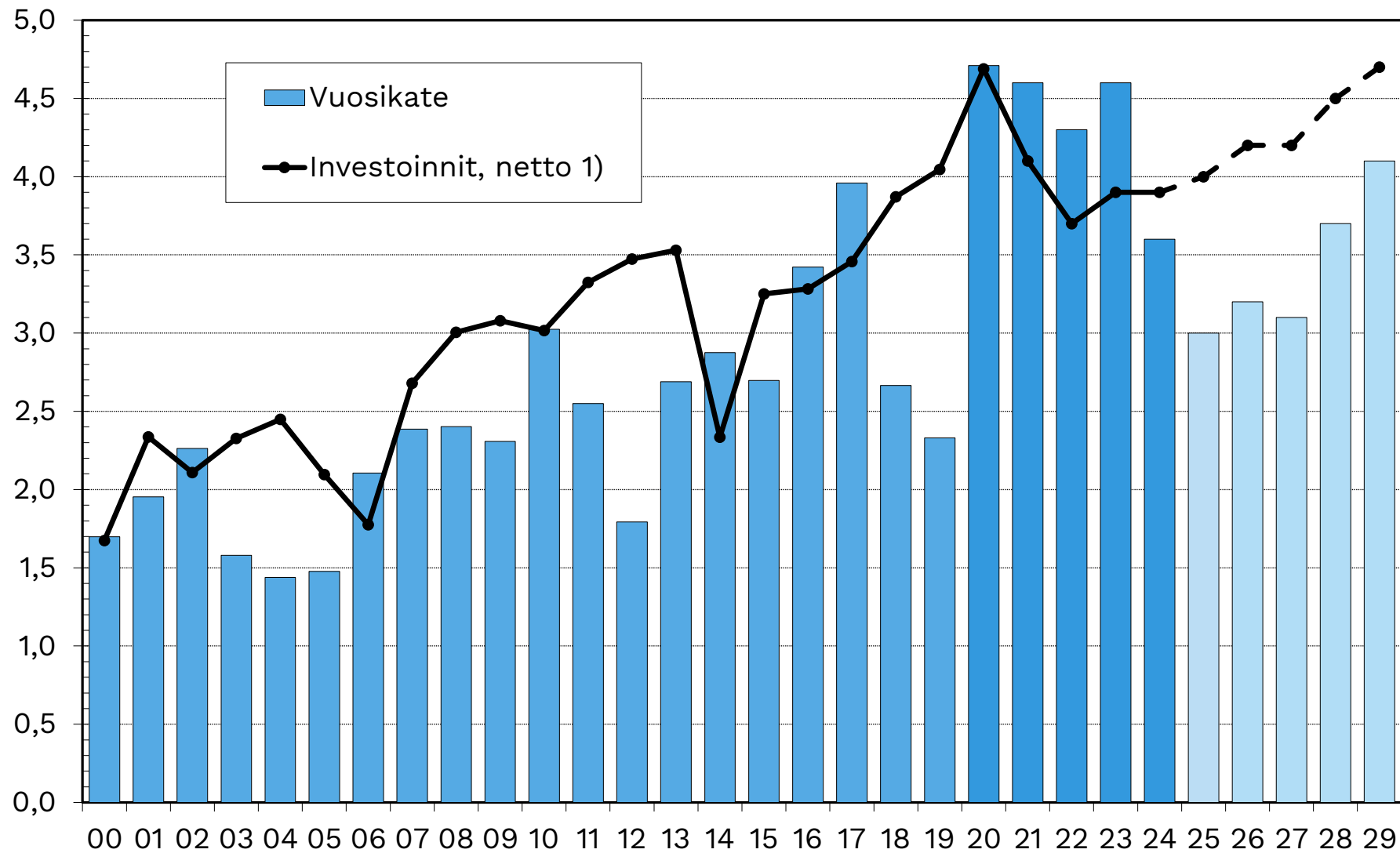

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

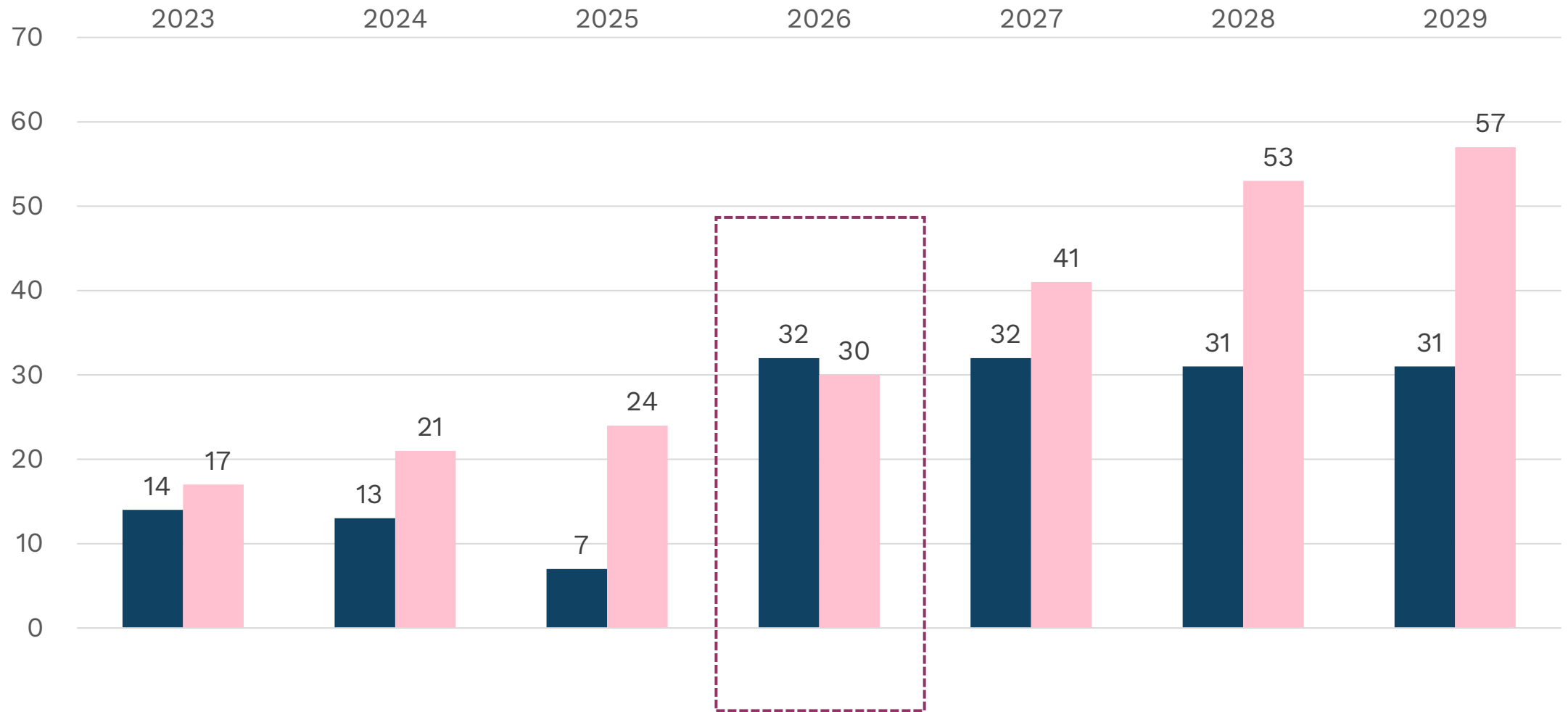
Kuntasektorin vuosikate ei riitä enää poistoihin

painelaskelman mukaan, mrd.€

Alijäämäisten kuntien lukumäärä kasvussa

Kuntien lkm

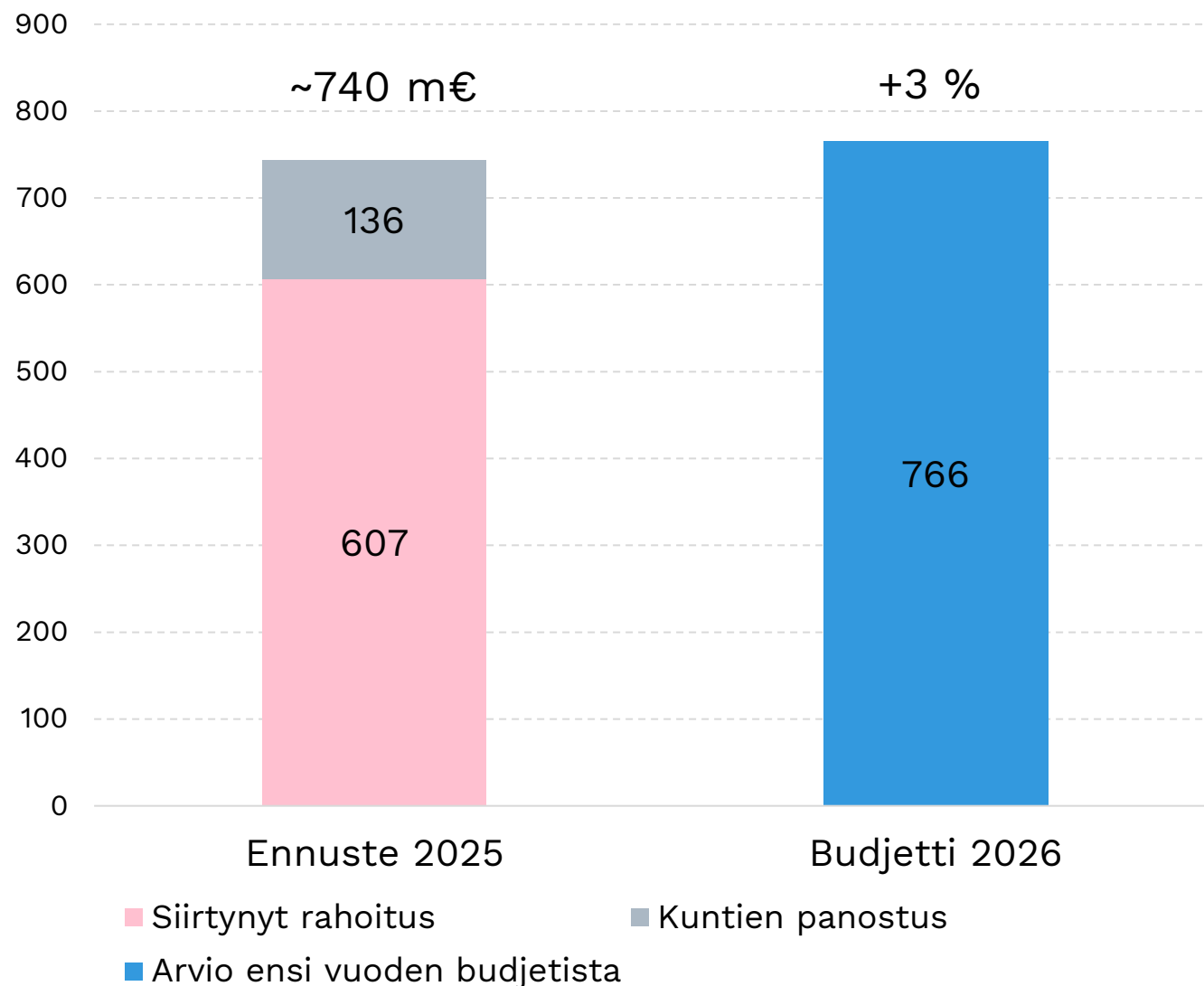

TE-uudistus ja työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvattaminen

Työllisyysalueiden budjetit

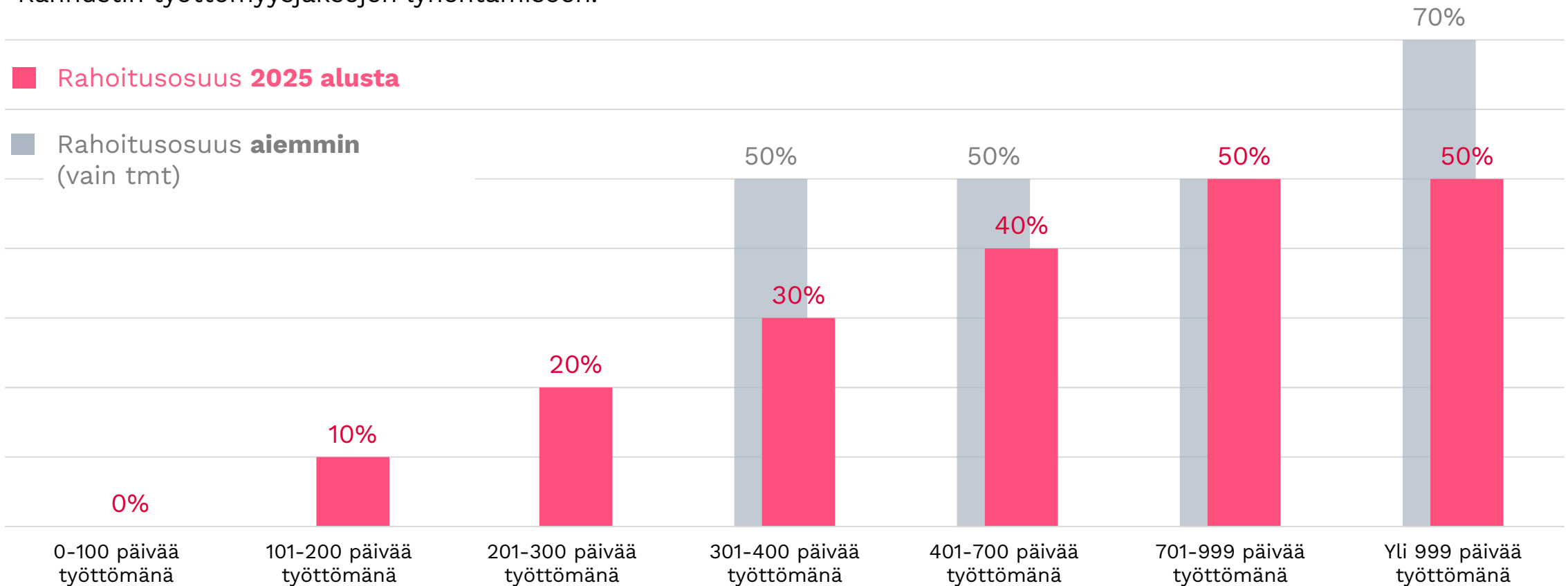
Vain palvelut, ei työttömyysturvan osuutta

- Kuntaliiton aiemman arvion mukaan palvelut siirtyivät noin 100 miljoonaa euroa aliresursoituna
- Ennuste vuoden 2025 kuluista ylittää siirtyvän rahoituksen tason noin 140 miljoonalla
 - Huom. mukana myös vapaaehtoisia panostuksia
- Kunnat ovat käyttäneet TE-palveluihin ”omaa rahaa”

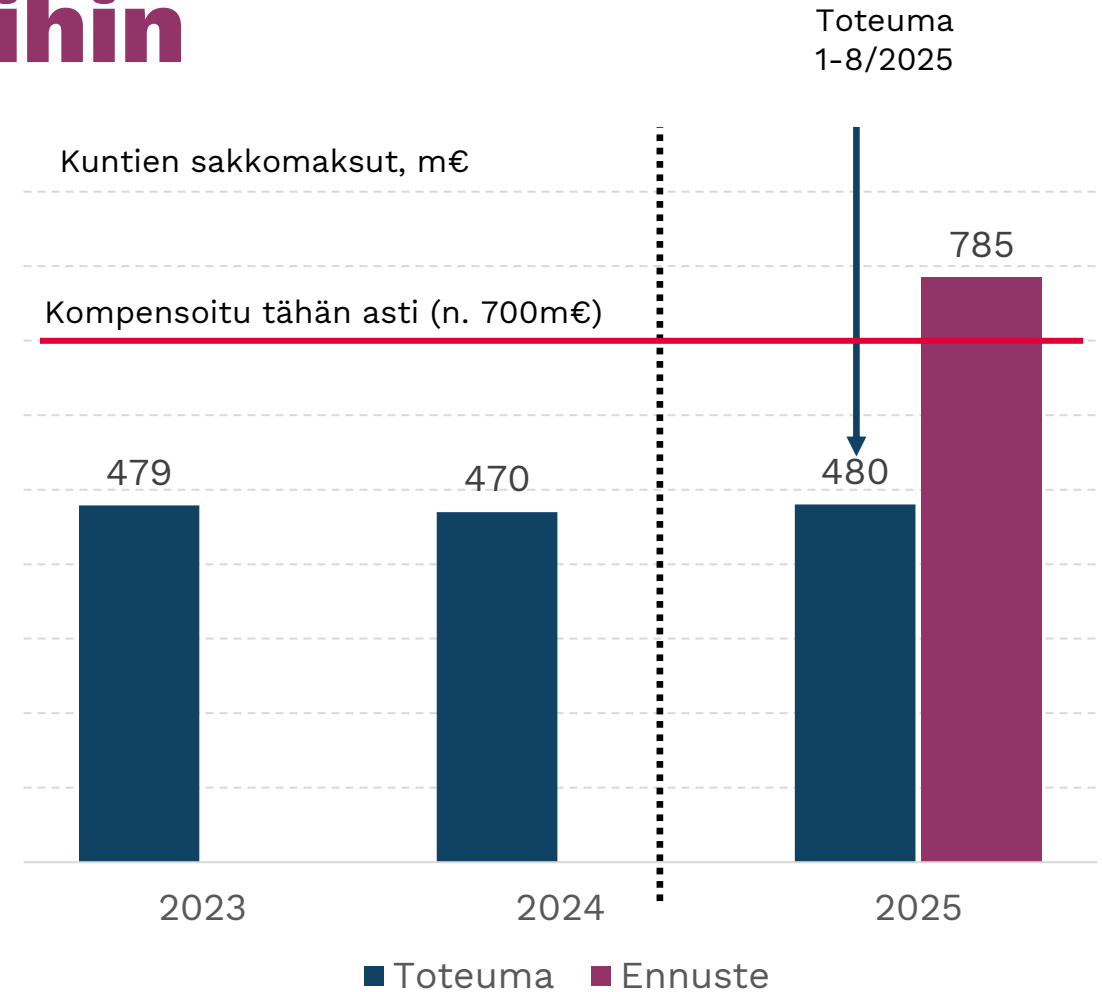
TE-uudistus lisäsi kuntien rahoitusosuutta työttömyysetuuksista

Työssäoloehdon täyttyminen katkaisee laskurin.
Kannustin työttömyysjaksojen lyhentämiseen.

Heikentynyt työllisyystilanne heijastuu sakkomaksuihin

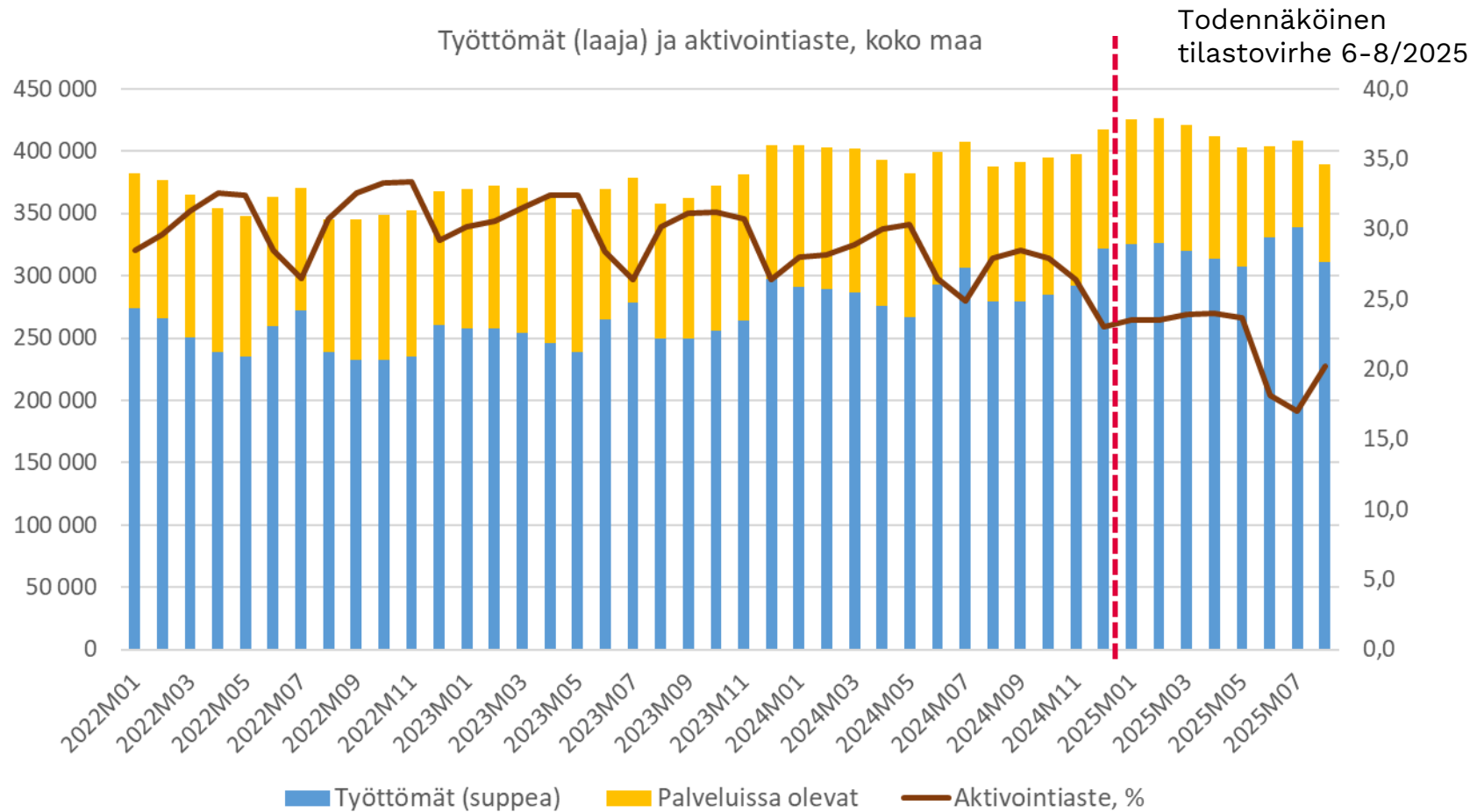
- Kunnille kertynyt elokuun loppuun mennessä jo vajaalla 500 miljoonalla etuuskuluja
- Uudistuksessa etuuskulut kompensoitiin 700 miljoonaan asti
- Ennuste: vuoden 2025 loppuun mennessä etuuskulut nousevat 800 miljoonaan

Pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut viime kuukausina rakettimaisesti

Työttömyyden tilastointihaasteet

	Suhteellinen osuus, 8/2025	Muutos vuoden takaiseen, 8/2025
Työttömät (suppea)	11,5 % (työvoimasta)	+31 535 (+11,3 %)
Palveluissa olevat	20,2 % (laajasta työttömyydestä)	-29 492 (-27,3 %)
Työttömät (laaja)	14,4 % (työvoimasta)	+2 043 (+0,5 %)
Aktivointiaste	20,2 % (laajasta työttömyydestä)	-7,7 %-yks.